

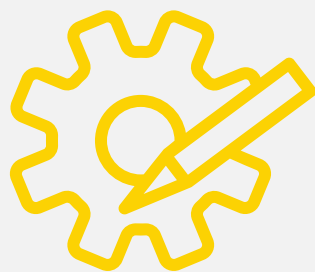

A industria pesqueira e conserveira nas RÍAS BAIXAS en clave de xénero

Unha proposta para coñecer a historia do sector desde a experiencia e o traballo das mulleres

02 · METODOLOXÍA E TRANSVERSALIDADE

Liñas metodolóxicas

1. Aprendizaxe baseada en proxectos (ABP)
2. Aprendizaxe cooperativa
3. Historia local como eixe vertebrador
4. Uso de fontes orais e memoria histórica
5. Perspectiva de xénero transversal
6. Metodoloxías activas e investigación guiada

Transversalidade

Igualdade de xénero · Patrimonio cultural · Educación para a cidadanía · Competencia dixital crítica · Memoria democrática.

01 · SITUACIÓN DE APRENDIZAXE

N.º DE SESIÓNS

Adaptable

TEMPORALIZACIÓN

3.º trimestre ou bloque final do 2.º trimestre

OBX ETAPA

E, F e H

AXENDA 2030

ODS 5, 8, 10, 11, 14 e 16

Plans e proxectos

Plan Proxecta+: Igualdade, Patrimonio, Educación Patrimonial. Plan de Convivencia. Plan Lector (traballo con fontes orais e escritas). Plan TIC (edición de vídeo, podcast, presentacións).

Retos S. XXI

Igualdade real entre mulleres e homes. Loita contra a precariedade laboral. Sostibilidade dos recursos mariños. Recuperación da memoria histórica. Alfabetización mediática e dixital.

03 · OBXECTIVOS DE ÁREA

OBX. COMPETENCIAS ASOCIADAS

OBX1	CP 2-3 · CD 4 · CPSAA 1-2 · CE 1
OBX2	CP 1-2 · CPSAA 2 · CE 1-3 · CCEC 3 · CCL 3
OBX3	CD 3-4-5 · CC 3 · CE 3-4 · CCEC 1 · CCL 1
OBX4	CC 2 · CE 1-2-3-4 · CCEC 1
OBX5	CP 5 · CE 1-2-3-4 · CCEC 1 · CCL 1
OBX6	CP 5 · CE 1-2 · CCL 1
OBX7	STEM 3 · CC 1 · CE 1-2-3 · CCL 1
OBX9	CP 2 · CE 1-2-3-4 · CCEC 1 · CCL 1

Actividades de reforzo

Concretar medidas e propostas segundo as necesidades do grupo.

Actividades de ampliación

Concretar tarefas de profundización e investigación.

04 • CONTIDOS

BLOQUE 1. RETOS DO MUNDO ACTUAL

Igualdade de xénero e formas de violencia contra as mulleres; desigualdade e cohesión social; inxustiza e discriminación no contexto local e global; actitudes e comportamentos sexistas; situación en España e Galicia.

BLOQUE 2. SOCIEDADES E TERRITORIOS

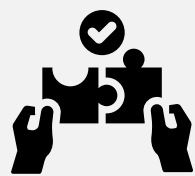
Tempo histórico; conciencia histórica; lenta consecución de dereitos sociais; transformación da España contemporánea; caso galego; industrialización, movemento obreiro e cambios sociais; Segunda República, franquismo e represión; memoria democrática; movementos feministas e sufraxistas; mulleres relevantes; transformacións tecnolóxicas e industriais dos séculos XIX e XX; papel das mulleres na construción da democracia.

BLOQUE 3. COMPROMISO CÍVICO E GLOBAL

Dignidade humana e dereitos universais; igualdade real entre mulleres e homes; cohesión social e inclusión; patrimonio material e inmaterial; participación cidadá; relacións interxeracionais; memoria democrática como ferramenta de reparación.

05 • ACTIVIDADES II

05 • SAÍDA DE CAMPO

Visita ao Museo da Conserva para coñecer o patrimonio industrial e a memoria das traballadoras. Visita á antiga Conserveira Massó, con explicación sobre a arquitectura industrial e coloquio final.

06 • ENCONTRO CON PROTAGONISTAS

Charla con extraballadoras do sector conserveiro e mariscadoras para comprender en primeira persoa as condicións laborais, as relacións entre compañeiras e a súa experiencia persoal e profesional.

07 • ACTIVIDADE DE ANÁLISE COMPARATIVA

Análise comparativa do traballo feminino en 1950 fronte ao 2024, identificando avances, permanencias e desigualdades estruturais.

06 • CRITERIOS DE AVALIACIÓN

CE1 • CE1.1 • CE1.3 • CE1.4 • CE1.5

CE2 • CE2.1 • CE2.2 • CE2.3 • CE2.4 • CE2.5 • CE2.7 • CE2.9 • CE2.10 • CE2.11

CE3 • CE3.1 • CE3.2 • CE3.3 • CE3.4 • CE3.5 • CE3.7

Nota informativa:

Estes códigos correspóndense coa normativa curricular de Xeografía e Historia. A selección e aplicación dos criterios concretos deberá adaptarse ao curso e á programación docente en que se desenvolva a situación de aprendizaxe.

05 • ACTIVIDADES I

01 • ANÁLISE DE FONTES HISTÓRICAS

Presentación dun recorte de xornal sobre a folga de 1932 para analizar o contexto laboral e a mobilización feminina na industria conserveira. Presentación da copia dun manual de instrucións dunha máquina cun logotipo dunha muller utilizándoa para iniciar un diálogo sobre a división sexual do traballo e a representación das mulleres na industria.

02 • LECTURA CRÍTICA E INVESTIGACIÓN GUIADA

Comparación da evolución urbana e industrial de Vigo a través de imaxes históricas e actuais. Presentación da web «Sereas» e lectura atenta dun dos casos expostos; resumo individual. Indagación no ámbito familiar para comprobar se existiron experiencias semellantes relacionadas co traballo feminino no mar ou na industria conserveira.

03 • COLOQUIO E REFLEXIÓN COLECTIVA

Coloquio a partir das investigacións realizadas ou das experiencias familiares recollidas polo alumnado, fomentando o diálogo interxeracional e a memoria oral.

04 • INVESTIGACIÓN POR GRUPOS E CREACIÓN DUNHA FONTE HISTÓRICA

Busca en grupos dunha figura feminina próxima —familiar, veciña ou coñecida— que encaixe co perfil traballado. Indagación sobre a súa realidade laboral e vital. Creación dunha fonte histórica propia: entrevista, relato, testemuño ou microdocumental.

SEREAS DO MAR

RECURSOS e fontes

PARA O PROFESORADO

Bibliografía especializada: historia das mulleres, industria conserveira, memoria, educación e patrimonio: Beauvoir • Carmona Badía • Nadal Oller • Cátedra Juana de Vega • Dewey • Freire • bell hooks • INEGA • Torres Carbajo • Vázquez.

Fontes primarias e institucionais: Portal Sereas • Museo da Conserva • arquivos e documentación de Alfageme, Massó, Albo, Barreras, Curbera e La Artística • vídeos e testemuños de memoria oral.

PARA O ALUMNADO

Recursos dixitais: web «Sereas», imaxes históricas, prensa sobre a folga de 1932, mapas, fotografías, vídeos e testemuños.

Recursos materiais: fichas, documentación industrial, gravadoras ou móbiles e material para presentacións.

Recursos patrimoniais: Museo da Conserva, antiga fábrica Massó, espazos portuarios e barrios obreiros históricos.

Consulta os recursos e fontes completos en sereasdomar.org